

ว่าด้วยการรวมอุปายะและปัญญา

ภาพ: จากความอนุเคราะห์ของเว็บไซต์ [RY.wiki](#)

สวัสดีกัลยาณมิตรทั้งใกล้และไกล

ข้าพเจ้าหวังว่าเมื่อท่านได้อ่านสาสน์ฉบับนี้ ท่านก็คงจะสบายดี มีสุขภาพแข็งแรง และมีความสุขเหมือนเช่นเคย สำหรับวันที่ระลึกปรมจารย์ปีทศสมภพวันนี้ ข้าพเจ้าอยากจะแบ่งปันคำกล่าวเฉพาะว่าด้วยความสำคัญของการรวมอุปายะกับปัญญาเข้าไว้ด้วยกัน

ในคัมภีร์โพธิปฎิบัติ ท่านอติสะได้เขียนว่า

อุปายะอันปราศจากปัญญา
และปัญญาอันปราศจากอุปายะ
กล่าวกันว่าเป็นเครื่องผูกมัดเรา
ฉะนั้น จงอย่าละทิ้งสิ่งหนึ่งสิ่งใด

ในพระสูตรที่มีนาคราชานามว่า สาคระ ร้องขอคำสอน ได้มีคำกล่าวว่

งานของมารมีสองอย่าง คือ อุปายะอันปราศจากปัญญา ปัญญาอันปราศจากอุปายะ รู้ไว้ว่าสิ่งเหล่านี้
เป็นงานของมาร จงละทิ้งเสีย!

และในที่อื่น มีกล่าวไว้ว่า

ท่านมองข้ามเรื่องเหตุและผลแห่งกรรม อ่างที่ชนะเรื่องศุนยตา แต่มันเป็นเพียงอุจเฉททิฎฐิเท่านั้น
ท่านถูกจำกัดด้วยเรื่องรูปธรรม แต่อ่างว่ามีความรู้แจ้ง แต่มันเป็นเพียงสัสสตทิฎฐิ การรวมศุนยตา
และความกรุณาเป็นหนึ่งเดียวกันนั้นปราศจากทั้งอุจเฉททิฎฐิและสัสสตทิฎฐิ

คำกล่าวเหล่านี้ล้วนบอกเราถึงความจำเป็นในการสร้างสมดุลระหว่างอุปายะและปัญญา สำหรับผู้ปฏิบัติใหม่
นี้หมายถึงการสร้างสมดุลให้กับความเชื่อในเหตุและผลกรรมด้วยความเข้าใจในเรื่องความไม่มีอัตตาตัวตน
ยิ่งไปกว่านั้น ยังหมายถึงการสร้างสมดุลระหว่างการปฏิบัติในเรื่องศุนยตาและเรื่องความกรุณา ในที่สุดแล้ว
ก็หมายถึงการฝึกปฏิบัติขึ้นตั้งนิमितและสลายนิमित หรือการอุทิศตนและศุนยตาที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
ดังนั้น การฝึกปฏิบัติความเมตตา ความกรุณา หรือการอุทิศตนอย่างแท้จริงนั้น จำเป็นต้องหลอมรวม
กับศุนยตา และการปฏิบัติศุนยตาที่ถูกต้องจะต้องผสมผสานกับขั้นตอนการตั้งนิमित ความกรุณา
การอุทิศตน เป็นต้น ด้วยวิธีนี้ อุปายะและปัญญาจะเชื่อมโยงถึงกันเสมอและไม่แยกจากกัน

นี่คือจุดที่สำคัญของการปฏิบัติ การสังสมบุญกุศลทำให้เกิดการสังสมปัญญา การบ่มเพาะความกรุณานำมาสู่
การตระหนักรู้ในศุนยตา ขั้นตอนการตั้งนิमितนำไปสู่ขั้นตอนการสลายนิमित ธรรมกายนำมาซึ่งรูปกาย เป็นต้น
ทุกแง่มุมเหล่านี้เชื่อมโยงถึงกันโดยเนื้อแท้

ดังนั้น คำแนะนำของข้าพเจ้าที่มีต่อท่านทั้งหลายซึ่งอิงจากคำแนะนำของครูผู้ยิ่งใหญ่มาช้านาน คือ
พึงระมัดระวังอยู่เสมอไม่ให้ตกไปในกับดักของการใช้อุปายะอยู่เหนือปัญญา หรือการใช้ปัญญาอยู่เหนือ
อุปายะ ประการแรก หมายถึง การเชื่อในเหตุและผลของกรรมมากจนลืมหันตนะแห่งศุนยตาอย่างสิ้นเชิง

ประการที่สอง หมายถึง การให้ความสำคัญอย่างมากกับทักษะที่ละทิ้งเหตุและผลของกรรมอย่างสิ้นเชิง ทั้งสองประการนี้ต่างเป็นหลุมพรางที่อันตราย เนื่องจากอุปายะและปัญญาเป็นสองด้านของเหรียญเดียวกัน และควรจัดให้สมดุลในการปฏิบัติเสมอ

ขอส่งความรักความเมตตาและสวดอธิษฐานให้
สัพพะมังคะลัง (ขอมงคลทั้งปวงจงบังเกิดมี)

พักชก รินโปเช